

ΙΣΤΟΡΙΑ Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Στα Βυζαντινά Χρόνια

26. Η ανάπτυξη των γραμμάτων και η μελέτη των αρχαίων Ελλήνων κλασικών

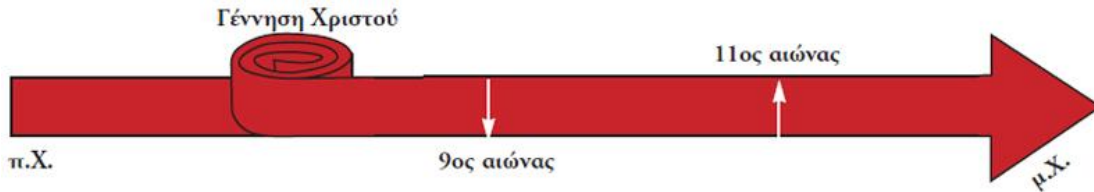
Εγχειρίδιο για μαθητές, γονείς και δασκάλους...

Επιμέλεια: Ζαχαρένια Δρακάτου

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

26. Η ανάπτυξη των γραμμάτων και η μελέτη των αρχαίων Ελλήνων κλασικών

Στα χρόνια διακυβέρνησης των Μακεδόνων αυτοκρατόρων ανθίζουν τα γράμματα και οι τέχνες. Οι Βυζαντινοί μελετούν, σώζουν και διδάσκουν τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς. Ο βυζαντινός πολιτισμός απλώνεται παντού.

Χρόνος: 9ος - 11ος μ.Χ. αιώνας

Πρωταγωνιστές: Μιχαήλ Γ', καίσαρας Βάρδας, Λέων ο μαθηματικός, πατριάρχης Φώτιος, Ιωάννης Γραμματικός, Κύριλλος, Αρέθας, Μιχαήλ Ψελλός, Λέων ΣΤ' ο σοφός, Κωνσταντίνος ο Πορφυρογέννητος

Λέξεις-κλειδιά: πανεπιστήμιο της Μαγναύρας, Πατριαρχική Σχολή, χειρόγραφα βιβλία και περγαμηνές, βιβλιοθήκες, ανάπτυξη των γραμμάτων, ανάπτυξη των τεχνών, μικρογραφία, ελεφαντοτεχνία, αγιογραφία, «μακεδονική αναγέννηση»

Λεξικό:

καίσαρας: επίτροπος - αναπληρωτής του ανήλικου αυτοκράτορα

περιβόητο: περίφημο, ονομαστό

ελεφαντοτεχνία: τέχνη κατασκευής μικρών αντικειμένων από δόντια ελέφαντα

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

Το μάθημα με πλαγιότιτλους

26. Η ανάπτυξη των γραμμάτων και η μελέτη των αρχαίων Ελλήνων κλασικών

Στα χρόνια διακυβέρνησης των Μακεδόνων αυτοκρατόρων ανθίζουν τα γράμματα και οι τέχνες. Οι Βυζαντινοί μελετούν, σώζουν και διδάσκουν τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς. Ο βυζαντινός πολιτισμός απλώνεται παντού.

Η ίδρυση του πανεπιστημίου της Μαγναύρας

Οι καθηγητές

Ο τρόπος λειτουργίας του Πανεπιστημίου

Η Πατριαρχική Σχολή και το έργο της

Η συμβολή των αυτοκρατόρων

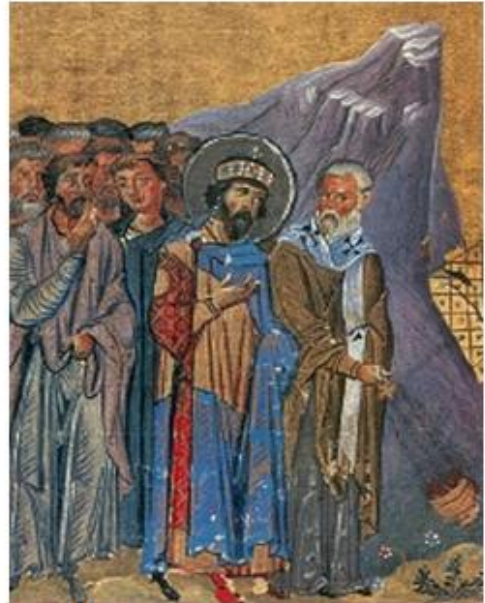
Η ανάπτυξη των τεχνών

Μετά τη λήξη της εικονομαχίας και στα χρόνια της Μακεδονικής δυναστείας, που ακολούθησαν, το Βυζάντιο γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη στα γράμματα και τις τέχνες. Ο αυτοκράτορας **Μιχαήλ Γ'** και ο θείος του καίσαρας **Βάρδας** ίδρυσαν το **πανεπιστήμιο της Μαγναύρας**. Σ' αυτό δίδαξαν ονομαστοί καθηγητές, όπως ο **Λέων ο μαθηματικός**, ο **πατριάρχης Φώτιος**, ο **Ιωάννης Γραμματικός** και ο φωτιστής των Σλάβων **Κωνσταντίνος-Κύριλλος**. Οι καθηγητές πληρώνονταν από το κράτος και «*το έργο τους ήταν κάλλιστο και περιβόητο*»².

Όλα σχεδόν τα μαθήματα γίνονταν στην ελληνική γλώσσα και στην έδρα της Φιλοσοφίας διδάσκονταν οι αρχαίοι Έλληνες συγγραφείς. Η φοίτηση όσων διακρίνονταν για την επιμέλειά τους ήταν δωρεάν. Από τους καθηγητές και τους απόφοιτους του Πανεπιστημίου το βυζαντινό κράτος και η εκκλησία έπαιρναν τους ανώτερους υπαλλήλους τους.

Την ίδια περίοδο λειτουργούσε στην Κωνσταντινούπολη και η **Πατριαρχική Σχολή**. Εκεί, όπως και στη Μαγναύρα, δίδαξαν μορφωμένοι κληρικοί και λαϊκοί. Μελέτησαν τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς και κατέγραψαν σε χειρόγραφα βιβλία και περγαμηνές ό,τι από τη αρχαία λογοτεχνία, τη φιλοσοφία και τις επιστήμες είχε διασωθεί. Στο έργο αυτό πρωτοστατούσαν ο πατριάρχης **Φώτιος**, ο επίσκοπος Καισαρείας **Αρέθας** και ο φιλόσοφος **Μιχαήλ Ψελλός**. Τα χειρόγραφα αυτά βιβλία, ζωγραφισμένα με θαυμάσιες μικρογραφίες, πλούτιζαν τις δημόσιες βιβλιοθήκες του κράτους και πωλούνταν στις ιδιωτικές. Από τα έσοδα των πωλήσεων αγόραζαν τα υλικά γραφής των βιβλίων.

Αλλά και οι ίδιοι οι αυτοκράτορες **Λέων ΣΤ'** ο σοφός και **Κωνσταντίνος ο Πορφυρογέννητος** έγραψαν πολλά βιβλία. Τα χρόνια αυτά «*το παλάτι έμοιαζε με ακαδημία, όπου όλοι μελετούσαν*». Η ανάπτυξη αυτή των γραμμάτων ωφέλησε και την τέχνη. Η μικρογραφία, η ελεφαντοτεχνία³ και η διακοσμητική λειτούργησαν παράλληλα προς την αγιογραφία, που επανήλθε μετά την αναστήλωση των εικόνων. Για όλα αυτά, πολλοί ονομάζουν την περίοδο αυτή «*χρυσή εποχή*» του Βυζαντίου και άλλοι «*μακεδονική αναγέννηση*».

1. Ο αυτοκράτορας Μιχαήλ Γ' ανάμεσα σε δασκάλους και φοιτητές του Πανεπιστημίου (Μικρογραφία, Ρώμη, Βατικανή Βιβλιοθήκη).

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!